

ACC. N:R M. 9939: 1-8. a

Landskap: Skåne Upptecknat av: Carl Persson
 Härad: Tungelstad Adress: Skånes Västsjö
 Socken: Tornelilla Berättat av: upptecknaren
 Uppteckningsår: 1946 Född år 1889 i Osby socken

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skvåddaremästare Frans Hasselgren . s. 1-8.
 Intyg från " " " " s. 8. a

Skriv endast på denna sida!

1)
ACC. N:R M. 9939:1.

Skräddaremästare Frans Hasselgren.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Då jag i slutet av år 1915 arbetade hos en skräddare-
mästare i Tomelilla, hörde jag många historier om en i
samhället boende gammal skräddare som hette Hasselgren.
Det sades att han i yngre dagar var mycket dugglig i sitt
yrke, och det låg säkerligen ingen överdrift däri. En skräddare
får inte utan orsak beröm av kolleger.

Hasselgren hade i yngre dagar anställning som
tillskärare i ett av Köpenhamns förnämsta skrädderier.
Flur han där kom överens med principal och gesäller, vet
man ingenting om. Han fick senare anställning hos en
annan firma i Köpenhamn, och ett tryckt reklamcirkulär
från denna firma, har visat att Hasselgren var högt
värderad som tillskärare.

Efter några år etablerade han sig som mästare i
Tomelilla, men hans inkomster där torde ej varit stora.
Arbetslönen för en kostym var på den tiden, lindrigast

2.)

ACC. N:R M. 9939: 2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sagt, dålig, och då Hasselgrem var varm vid högre arbetslöner, kom han ofta i häftig dispyt med sina kunder.

En gång sydde han en rock till prästen, och debiterade därför en arbetslön av 15 kronor, ett efter den tidens förhållandena högt pris. Då prästen fick se räkningen, sade han till lärpojken: "Det är nog något fel med den här räkningen. Tag den med hem till mästern."

"Prästen sade att det är något fel med räkningen," sade lärpojken då han återlämnade den till Hasselgrem. Denne ögnade igenom räkningen varefter hans ansikte sken upp. "Ja, det är verkligen ett fel i den," sade han. "Sicken en snäll präst som underrättade mej därem. Men nu skall jag strax ändra den." Därefter skrev han på räkningen: "Silke och tråd 2 kronor. Summa Tör. 18." Sedan sade han till lärpojken: "Gå nu till prästen med den och säg att nu är det rätt."

När sedan prästen fick se räkningen, lär han hava yttrat: "Karlens är ju rent fokig."

3.)

ACC. NR M. 9939: 3.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Det var svårt att vara gesäll hos Flasselgren. Då en gesäll arbetat hos honom någon tid, kunde det hända att han framställde krav på betalning. "Ja, det ska du strax få" sade Flasselgren. "Gå med hit in". Då gesällen kom med Fl. in i det anvisade rummet, kunde det hända att han istället för betalning fick prygel. Men vid ett sådant tillfälle blev det en gång ombytta roller då Fl. hade fått en särdeles stark gesäll, som pryglade upp Fl. riktigt grundligt.

En gång hade Flasselgren blivit ovän med en bokhållare, och vid ett tillfälle då han mötte bokhållaren i väntsalen, spottade han honom mitt i ansiktet. Detta tilltag renderade honom en stämning, men inför rätten försvarade han sig sålunda: "Jag har den fula ovannan att spotta och spotta var jag än är; därför har jag fått vederbarnet Spottut. Det var således en olycklig tillfällighet som gjorde att jag råkade spotta honom i ansiktet." Flasselgren blev frikänd.

Under den tid jag arbetade i Tomelilla (1915.) lärde jag i

4.)

ACC. NR M. 9939: 4.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ystads Allehanda en längre artikel, vari Flasselgrens liv skildrades. Bl. a. påstod krönikören att grosshandlare Schults i Ystad en gång tagit fram en räckta tyg, som Fl. skulle skära till en kostym av. Samtidigt skulle Schults ha yttrat något om att han själv ville vara närvarande och kontrollera skärningen, emedan han hört att skrädare brukade stjäla av kundernes tyger. Några dagar efter det Schults fått sin kostym kom Flasselgren in till honom klädd i en kostym av samma slags tyg. Enligt krönikörens utsago skulle Fl. lagt tyget dubbelt och sålunda klippt två kostymer. Enligt min mening är dock denna historia otrolig.

Några dagar efter artikelns införande besökte Flasselgren redaktionen, varefter en dementi med bön om ursäkt blev införd i tidningen. Redaktionen hade trott att Flasselgren var död, och att artikeln behandlade något mycket gammalt.

Under min vistelse i Tommelilla träffade jag ej Fl.

5.)

ACC. NR M. 9939:5.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sammmanträffandet skedde först fyra år därefter, nämligen på hösten 1919. Då jag en dag besökte min hustrus morbror skräddaremästare A. F. Anderberg i Borrby, var Flasselgren där och höll som bäst på med att inviga några unga gesäller i tillskäringskonstens mysterier. Han var då 76 år, och hade efter sin ålder ett ståtligt utseende. Han var något över medellängd, ej korpulent, men ej för mycket mager. Han verkade bildad och belerad i sitt uppträdande, men i hans ögon kunde man emellanåt märka en listig glimt. Då jag frågade honom om närmare detaljer om hans besök på Ystads Allehandlas redaktion, sade han: "De sade att de hade trott att jag var död, men då sade jag till dem: "Det är en stor tur för er att jag inte är död, ty om jag det vore hade ni fått besök av garten. Nu kan saken klaras av med lite kontanta utgifter..."

Tid den tiden hade jag redan lärt mig ett par tillskärings-system, bl. a. det engelska systemet "Tailor and Cutter", vilket på sin tid ansågs vara särdeles förmänt. Men jag

6.)

ACC. NR M. 9939:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

beslöt mig för att ären lära "Flasselgrens system." Jag bodde då i Tallby socken, Järrestads härad. Dit kom Flasselgren, och undervisningen började. Det visade sig att han var en mycket duglig lärare. Han förklarade tydligt hur ett fel uppkommer samt hur det kan undvikas eller rättas. Efter 3-4 dagar hade jag lärt systemet och det visade sig vara betydligt enklare, men mera praktiskt och tillförlitligt än "Tailor and Cutter".

Flasselgren var klädd i jaguettkostym med brokig piquervävt med glusknappar i. Denna dräkt var nästan obligatorisk för skräddare i seklets början. Fastän kostymen var något luggsliten, var det dock en viss elegans i Flasselgrens klädsel.

Flasselgren hade frörligen aldrig varit gift, men han bodde hos kvinna, som hade ett litet hus i Tomelilla. Han hade en vuxen dotter, och Flasselgren ville gärna påskina att dessa kvinnor voro hans fru och dotter. Men det hände någon gång att han blev vän med de båda kvinnorna.

7.)

ACC. N:R M. 9939:7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Då reste han ut till kolleger ute i bygderna och undervisade i tillskärning. Vid ett sådant tillfälle hände det att han satte in en annons om att han ej betalade de skulder, "som fröken Stubb och hennes dotter Svea åsamkar sig". Men efter någon tid återvände han, och allt blev bra igen.

Nämnda kvinna gick under vedernamnet "Stubban", och torde vid ~~nuvarande~~ den tiden varit omkring 60 år. Hon brukade sälja frukt och bär på torget, samt höll även rum för resande. Hon var mycket språksam och hade nog något tettereblod i ådrorna, men hon verkade dock intelligent och praktisk. Hennes lilla trädgård var väl värdad.

Under sommaren 1923 besökte jag Håsselgrem. Han var då omkring 80 år, men glad och munter som en yngling. Slårskä jag finner rätta uttrycket, om jag säger att det var något a la Voltaire i hans spetsiga satir. I en berra i "Stubban" trädgård, hade vi ett intressant samtal om vårt gemensamma yrke och om gemensamma bekantskaper bland riddarna av nålen, saxen och pressjärnet.

8.)

ACC. NR M. 9939:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Frans Flasselgren dog någon gång på 1920-talet. Som duglig yrkesman och ansevärd sällskapsmänniska lever hans minne kvar hos många av hans kolleger. Då jag nu till Folkminnesarkivet inlämnar dessa biografiska anteckningar jämte betyget, är det under förhoppning om att jag ej får "besök av gästern".

Den s. k. "Professor Roussels metod", som Flasselgren förbättrat, är numera föråldrad. Den har dock för mig varit till mycket nytta. Någon närmare beskrivning är nog endast av intresse för fackmän. De gamla sträddare - originalens tid är slut. Konfektionsindustrin med dess maskinella hjälpmedel och kvinnliga arbetskraft gör snart sträddaren överflödig. För sträddaren blir kampen för existensen allt mera hård. Därmed uttorkas och utsinas ävensom den naturliga inre livsglädjen. Jag märker detta då jag träffar yngre kolleger och jämför dem med forna tiders glada gesäller och mästare.

M. 9939: 8 a.

LINDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Swärdarne *den Carl Oberg*
som vid min värdande praktiska tillämpningsarbete
grundat på Professor Romels från Paris metod
genomgått fullständigt lärokurser i geometriska vinkel-
systemet och nu vilar sig äga levandig kunskap i
denna kunsk, på jag hämnad till det bästa verkens
områden. *Årsmånad 1919.*

Stans Skarsviken,

Lärare och Tillhållare från Skarsviken.